

Denok ikusten gaituen teknologia

- Jarduera honetan, ikusmen-urritasuna dutenentzako teknologia berritzaile baten inguruan hitz egingo dugu, irakurgai batean oinarrituta.
- Inklusioaren inguruko aurrezagutzak partekatu, hiztegia landu, irakurritakoa ulertu eta, amaieran, erlatiboazko perpausak landuko ditugu.

Pixabay

Irakurri aurretik

1. Ikusmen-arazoen auzia

Testua irakurri aurretik, talde txikietan, hausnartu hurrengo galderei buruz.

TALDEAN

1. Ezagutzen al duzu ikusmen-arazoak dituzten pertsonentzako tresnarik?
2. Inoiz lagundu diozu ikusmen-arazoren bat duen norbaiti?
3. Zure herriko liburutegietan, ba al dago ikusmen-arazodun pertsonentzako tresna lagungarririk?
4. Zein teknologiak sentitu duzu gehien lagundu dizula?

Orain, talde txikian komentatu duzuen talde handian partekatuko duzue, zuen hausnarketak eta iritziak ikaskideekin alderatzeko.

BAKARKA

Talde handian hitz egindakoa entzun ondoren, arreta eman dizuten bost ideia jaso ondoko lerroetan. Ondoren, konparatu zure ideiak zure ikaskideekin.

Esaldiak:

- 1: _____
- 2: _____
- 3: _____
- 4: _____
- 5: _____

BAKARKA

2. Testua ulertzeko beharrezkoak

Gako-hitz hauek gero irakurriko duzun testutik atera ditugu. Irakurri arretaz, eta saiatu letra lodiko hitzak esaldi egokiarekin elkartzen, adibidean bezala.

Ikusmen-urritasuna

- Nire aitonak ikusteko arazoak ditu, eta beti lupa baten laguntzaz irakurtzen du.

Irisgarritasuna

- Ikusteko arazoak dituztenek beti argi gehiago nahi izaten dute telebista ikusteko.
- Liburutegiak irisgarriago bihurtu dituzte, arrapala eta igogailuak jarrita.
- Irisgarritasuna ez da garrantzitsua pertsona guztientzat.

Lupa adimenduna

- Lupa adimenduna erabiliz, testuak entzuteko aukera dago.
- Lupa adimendunak testuak handitu baino ez du egiten.

Ahots-bihurketa

- Lupak testua irakurri eta ahots-bihurketa egiten du.
- Ahots-bihurketak testuak irakurtzeko laguntza fisikoa eskatzen du.

Inklusioa

- Teknologia horiek inklusioa sustatzen dute, kultura eskuragarri eginda.
- Inklusioa soilik adinekoek behar dute.

Ariketa zuzentzeko, egiaztatu erantzun zuzenak 8. orrialdean.

Irakurri bitartean

3. Gezurra egia bihurtzen

Testuan lupa adimendunen inguruan aritzen dira; orain, ondoko esaldiak egia ala gezurra diren erabaki, eta gezurra direnak egia bihurtu, adibidean bezala.

hiruka

Getxoko udal-liburutegiek teknologia berritzailea jarri dute herritarren eskura, irisgarritasuna hobetzeko eta kultura eskuragarriago bihurtzeko asmoz. Bizkaian 17.800 pertsonak baino gehiagok ikusmen-urritasunen bat dute, INEren arabera, eta horietako askorentzat eguneroko jarduerak —hala nola, irakurtzea eta informazioa kontsultatzea— erronka bilakatu dira. Hala, horri erantzun guran, LUP euskal startup-ak sortutako lehen lupa adimenduna jarri dute eskuragarri udalerriko hiru liburutegitan.

Algortako Villamonte eta San Nikolas liburutegietan, eta Romoko Romo Kultur Etxean daude eskuragarri harraminta horiek. Gailua txikia da, poltsiko tamainakoa, eta testuen irudiak hartu eta automatikoki ahots bihurtzen ditu, hainbat hizkuntzatan, euskara barne, ikusmen-urritasuna duten pertsonen informazioa entzuteko aukera izan dezaten.

"Ohore bat da Getxoko liburutegiek gure lupak txertatzea milaka pertsonaren beharrei erantzuteko. Proiektu hau hemen sortu eta gure komunitatean eragin positiboa izatea motibazio-iturri da guretzat", azaldu du Eneko Calvok, LUP enpresaren sortzaileetako batek.

Ekimen horrek irakurketarako sarbidea errazten die ikusmen-zailtasunak dituzten pertsonen, eta inklusioaren aldeko urrats garrantzitsua da. "Inklusiorako gure konpromisoa berresten dugu. Liburutegiek eboluzionatu behar dute, eta teknologia honen txertaketa progresiboa egokitzen horren parte da. Proiektuak arrakasta badu, gailu gehiago jarriko ditugu herritarren esku", adierazi du Susana Barreiro Ugartek, Getxoko liburutegietako arduradunak.

HIZTEGI LAGUNGARRIA

Eskuragarria: eskuratzeko, lortzeko edo iristeko modukoa dena, eskura daitekeena.

Ikusmen-urritasuna: ikusteko gaitasuna gutxituta izatea.

Sarbidea erraztu: sartzeko bidea edo modua, zerbait eskuratzeko aukera errazago jarri.

Konpromisoa berretsi: dena delako hitza baieztatu, egiaztatu, konfirmatu.

Egokitzapena: moldaketa; behar, irizpide edo baldintza batzuetara moldatzea zerbait.

E
G

1. Lupa adimendunak lau liburutegitan daude eskuragarri.

Lupa adimendunak hiru liburutegitan daude eskuragarri.

2. Gailuak testua ahots bihurtzen du, hainbat hizkuntzatan.

3. Lupa adimendunak Getxoko Udalak sortu ditu.

4. Gailuaren tamaina ordenagailu baten parekoa da.

Ondoren, alderatu erantzunak zure ikaskideekin; behar izatekotan, ariketa zuzentzeko, erantzun zuzenak 8. orrialdean daude.

BAKARKA

4. Zer kontatu du?

Irakurri berriro testua, eta erantzun galdera hauei:

1. Zertarako jarri dute martxan proiektua?

2. Zein dira gailuaren ezaugarri nagusiak?

3. Zein hizkuntzatan funtzionatzen du?

4. Nor da Eneko Calvo?

5. Nola funtzionatzen dute gailuek? Zein da irakurtzen laguntzeko prozesua?

6. Produktuak arrakasta baldin badu, zein da hurrengo pausua?

TALDEAN

- * Elkartu ikaskide batzuekin, partekatu aurreko galderei emandako erantzunak, eta saiatu erantzun zuzenak adosten. Erantzun zuzenak 8. orrialdeetan daude.

BAKARKA

5. Zer dira?

Testua irakurri ondoren, han agertzen diren terminoak haien definizioekin lotu behar dituzue; adibidean bezala.

TERMINOAK

- a. Gailua da...
- b. Liburutegia da...
- c. Eneko Calvo da...
- d. Proiektua da...

DEFINIZIOAK

- ... teknologia berriak eskaintzen **dituen** tokia.
- ... inklusioa sustatu nahi **duen** plana.
- ... ikusmen-arazodunei irakurtzen laguntzen **dien** herraminta.
- ... irisgarritasuna hobetzeko lan egiten **duen** pertsona.

- * Erantzun zuzenak 8. orrialdean daude.

Irakurri ondoren

6. Berridatz dezagun!

BAKARKA

Aukeratu testuko 5 esaldi eta, berridatzi, esanahia aldatu gabe.
 Horretarako, beheko adibidean bezala, erlatibozko egiturak erabili.

Getxoko udal liburutegiek berritzailea **den** teknologia jarri dute herritarren eskura.

Ariketa zuzentzeko, irakasleak hurrengo datuak jaso beharko ditu zuk egindako esaldiak aztertu ondoren.

Egituraren zuzentasuna

Iritzi eraikitzailea:

Erlatiboaren erabilera
 egokia

Ideiaren koherentzia

ERLATIBOZKO PERPAUSAK

ZER DIRA	GAKO-HITZAK	ADIBIDEA
Erlatibozko perpausak izen bati buruzko informazioa gehitzen duten esaldiak dira.	"... duen/den pertsona/gailua/lekua..." moduko egiturak erabiltzen dira.	Testua ahots bihurtzen duen gailua da.

TALDEAN

7. Irisgarritasunaren bila

Talde txikian, zuen herriko udalari eskutitza idatziko diozue, liburutegian teknologia irisgarri berriak ezartzeko proposamenak egiteko. Talde bakoitzak proposamen bat egingo du, eta honen garrantzia justifikatu beharko duzue aurretik landutako egitura erabiliz.

Udal agurgarria:

Gure liburutegia irisgarria egiteko hurrengo proposamena daukagu:

Honen garrantzia azaltzeko hurrengo argudioak ditugu:

Aldez aurretik zuen arreta eskertuz.

SINADURA:

Ariketa zuzentzeko, aurrekoan bezala, beste ikaskide batzuek egindako proposamenak hartu eta ondoko datuak beteko dituzue:

Aurkezpena argia izan da

Oharrak:

Erlatibozko perpausak
erabili dituzte

Ideiak praktikoak eta
egingarriak dira

ERANTZUNAK

2. Testua ulertzeko beharrezkoak

- Irisgarritasuna → Liburutegiak irisgarriago bihurtu dituzte, arrapala eta igogailuak jarrita.
- Lupa adimenduna → Lupa adimenduna erabiliz, testuak entzuteko aukera dago.
- Ahots-bihurketa → Gailuak testua irakurri eta ahots-bihurketa egiten du.
- Inklusioa → Teknologia horiek inklusioa sustatzen dute, kultura eskuragarri eginda.

3. Gezurra egia bihurtzen

Gailuak testua ahots bihurtzen du hainbat hizkuntzatan. (EGIA)

Lupa adimendunak Getxoko Udalak sortu ditu. (GEZURRA)

Lupa adimendunak **LUP enpresak** sortu ditu.

Gailuaren tamaina ordenagailu baten parekoa da. (GEZURRA)

Gailuaren tamaina **poltsiko baten parekoa** da.

4. Zer kontatu du?

1. Zenbat pertsonak dituzte ikusmen-arazoak Bizkaian?

17.800ek baino gehiagok.

2. Zer tamainakoa da gailua?

Poltsiko baten tamainakoa, txikia.

3. Zein hizkuntzatan funtzionatzen du?

Hainbat hizkuntzatan, euskara barne.

4. Nor da Eneko Calvo?

LUP enpresaren sortzaileetako bat.

5. Nola funtzionatzen dute gailuek?

Testuen irudiak hartzen ditu eta automatikoki ahots bihurtzen ditu.

6. Produktuak arrakasta baldin badu, zein da hurrengo pausua?

Gailu gehiago jarriko dituzte herritarren esku.

5. Zer dira?

Gailua da → ... ikusmen-arazodunei irakurtzen laguntzen diena.

Liburutegia da → ... teknologia berriak eskaintzen dituen tokia.

Pertsona bat da → ... irisgarritasuna hobetzeko lan egiten duena.

Proiektua da → ... inklusioa sustatu nahi duena.